

วันที่ฟ้า มีสองฟ้า

โดย ศิรินรี แขวงโสภา

ฉันยืนอยู่ตรงมุมหนึ่งนอกห้องเล็กๆ ภายในอาคารเรียน ซึ่งเป็นอาคารไม้หลังเดียว พยายามทำตัวไม่ให้เกะกะกีดขวางทางที่จะเสด็จพระราชดำเนินผ่าน เสียงลากยาวแบบเสียงผู้ใหญ่พูดกับเด็ก ดังลอดออกมาจากห้องให้ชวนขำและชวนเอ็นดู

“นี่คืออะไร นาย นักเรียน”

“ใคร” เสียงเล็กใสหลายเสียงตอบขึ้นเป็นภาษาถิ่นพร้อมกัน

“ม่ายช่าย นี่คืออะไร อ่านว่า ตะ-คร้าย นะคะ”

“ตะ-คร้าย” เสียงย้ำหนักแน่น

“ดีมากคะนักเรียน แล้วนี่คืออะไร”

“ขี้มัน” เสียงเล็กๆ ดังชัดกว่าเดิม

“ม่ายช่าย ขี้มัน ขมัน อ่านว่า ขะ-มัน”

“อะ-มัน”

เสียงเล็กๆ ชัดเจนแจ่มใสจากเด็กนักเรียนตัวน้อยๆ ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นเด็กเล็กของโรงเรียน ตชด.แห่งนี้ เรียกรอยยิ้มสรวล อวลชานอยู่บนพระพักตร์ ฉันแอบเห็นพระเสโทผุดพรายอยู่บนสองปรางและเหนือแนวพระโอษฐ์สูงงามได้รูป แต่หาได้ทรงเอาพระทัยใส่แต่อย่างใดไม่ ทรงหยุดทักทายสอบถามความก้าวหน้า และพัฒนาการของเด็กจากครูผู้สอน ทรงฟังและทรงจดบันทึกอย่างตั้งพระทัย ภาพที่เด็กนักเรียนตัวน้อยๆ หมอบกราบกับพื้น ขณะทรงพระดำเนินผ่าน ช่างเป็นภาพที่งดงามน่ารักน่าเอ็นดูเสียนี้กระไร

ภายในเต็นท์ที่กางเรียงรายรอบนอกบริเวณอาคารเรียน ผู้คนมากมายต่างเพศต่างวัย ทั้งเด็ก ผู้ใหญ่และคนชรา นั่งกันอยู่อย่างมีระเบียบ บางคนก็เดินทางมาจากไกลแสนไกล ความทิวกันดารของหนทางไม่ได้เป็นอุปสรรคขวางกั้นน้ำใจจงรักภักดีที่เขาเหล่านั้นมีต่อองค์ “พระสยามบรมราชกุมารี” เลยแม้แต่น้อยนิด

ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าอันอาจจะมีจากการเดินทาง พลันมลายหายสิ้นเมื่อได้เฝ้าชมพระบารมีอย่างใกล้ชิด ขณะเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมเยียนไต่ถามทุกข์สุขของปวงชนเหล่านั้น โปรดให้คณะแพทย์ที่ตามเสด็จฯ ดูแลคนเจ็บป่วยและผู้ที่มิปัญหาทางสุขภาพ

ณ ทรงจุดหนึ่งภายในเต็นท์ หนูน้อยเพศชาย วัยประมาณแปดเดือน รูปร่างอ้วนท้วนน่ารักเหมือนเช่นเด็กสุขภาพดีโดยทั่วไป แต่อนิจจาจากข้อเท้าทั้งสองข้างลงมา หนูน้อยไม่ได้มีเท้าเหมือนเด็กอื่น มันด้วนกุดอยู่แค่นั้น ฉันถอนใจด้วยความเวทนาและปิติเต็มตื่นขึ้นมาทันที เมื่อเห็นภาพที่ทรงจับต้องหนูน้อยอย่างมีพระเมตตา และเมื่อทรงหยอกล้อ หนูน้อยก็หัวเราะอ้าปากกว้างอย่างไร้เดียงสา

อีกคนหนึ่งเล่าวัยไม่เก็นสี่เดือน นอนหลับสนิทอยู่บนตักผู้เป็นมารดา ผิวพรรณดีหน้าตาน่ารักน่าเอ็นดู แต่เมื่อเลิกผ้าห่มออกไป ภาพที่ปรากฏอยู่แก่ตา ทำให้ทุกคนที่เฝ้าตามเสด็จฯ อยู่ถึงกับถอนใจ ร่างนั้นมีแต่ครึ่งลำตัวและอวัยวะเพศชายเท่านั้น แขนขาด้านกุดจนหมดสิ้น ทรงแตะศีรษะเด็กน้อยเบาๆ ด้วยทรงกลัวหนูน้อยจะตื่น

“โอม !เพียง !” ฉันภาวนาอยู่ในใจ

“ด้วยเดชพระบารมี ขอให้การแพทย์สมัยใหม่จงมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทันสมัยใดๆ ช่วยให้หนูน้อยไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวมากนัก เมื่อยามโตขึ้น”

สายพระเนตรที่เปี่ยมด้วยพระเมตตา จับจ้องอยู่ที่ใบหน้านั้น นิ่งนาน ฉันเต็มตื่นปิติในหัวอกหัวใจโดยพลัน

**“จะหาใดไหนเล่าในแผ่นดิน ทรงรับรู้เสียสิ้นถึงไศกสุข
ที่เห็นทุกข์ทรงผ่อนคลายให้หายทุกข์ ถ้าเห็นสุขก็ทรงมี
พระปรีดา”**

ห้องฟ้าเบื้องนอกสว่างไสวด้วยแดดจ้าจัด เมฆบางใสดูจะลอยลิวปลิวไปตามลม พลอยให้ดวงตะวันทองแสงแรงกล้ายิ่งขึ้น ขบวนตามเสด็จ ซึ่งหนาตามาแต่แรก เริ่มจะเบาบางลงด้วยผู้สูงวัยบางคนต้องเลี้ยวออกไปหาร่มไม้ใบบังเพื่อพักสายตาที่เริ่มพร่ามัว อีกหลายคนก็เดินช้าลงจนตามขบวนไม่ทัน ด้วยทรงพระดำเนินลิวไปไม่ทรงรู้เหน็ดเหนื่อย จากห้องบรรยายสรุปสู่ห้องสหกรณ์ จากห้องสหกรณ์ สู่ห้องสมุด ห้องเด็กเล็ก และทรงแวะเยี่ยมชมห้องครัวของโรงเรียน จากห้องครัวสู่แปลงผักซึ่งเป็นสวนเกษตร และจากแปลงเกษตรทรงพระดำเนินไปยังบ่อเลี้ยงปลา ซึ่งอยู่กลางลานโล่งรับแสงสว่างจ้าเต็มที่ ไร้แม่เงาของสุมทุมพุ่มพฤกษ์จะปกป้องกระโอแดดอันร้อนผ่าว ความร้อนที่แผ่แต่คนธรรมดาสามัญทั่วไปก็หลีกเลี่ยงที่จะเผชิญ ถ้าไม่จำเป็นนัก แต่จะทรงเป็นกังวลเมื่อน้อยหนึ่งก็ทำไม่ เปลวแดดที่อาบไล้อยู่ทั่วพระวรกาย ฤจะขวางกั้นน้ำพระทัยอันหนักแน่นแน่วแน่ รับสั่งถามไถ่เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงปลา พันธุ์ปลา และอาหารปลา สลับไปกับการพระราชทานพระราชดำริในบางเรื่อง ทรงรอบรู้ในเรื่องที่ทรงสนพระทัยอย่างที่ฉันเองก็คาดไม่ถึง

ท่ามกลางแสงตะวันที่จ้าแจ่มอยู่เบื้องบน อาบไล้พระพักตร์ที่ชุ่มพราวด้วยพระเสโท หยดหนึ่งจับอยู่ที่ปลายพระนาสิก อีกหลายหยดจับอยู่ปลายพระหนุ ดูบัววาราวเกล็ดเพชร ฉันได้แต่คำนึงอยู่ในใจว่า “พระเสโทดั่งเพชรรายที่พรายพร้อม” ไม่ผิดเพี้ยนเชียวหนอ

จินตนาการของฉันโลดแล่นย้อนกลับไปเมื่อครั้งฉันได้มีโอกาสรับเสด็จ ณ โรงเรียน ตชด. แห่งหนึ่ง ในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ในวันนั้น ทรงเข้าครัวปรุงอาหารกลางวันพระราชทานแก่นักเรียนทั้งโรงเรียน ฉันจำได้ว่าทรงผัดผักทองใส่ไข่กะทะใหญ่เมื่อทรงตักพระราชทานแก่นักเรียนทุกคนแล้ว ยังเหลือผักทองผัดในหม้ออยู่ส่วนหนึ่ง

ฉันอยากลองชิมอาหารที่ทรงปรุงด้วยพระหัตถ์เสียเหลือเกิน เมื่อเห็นว่าทรงพระดำเนินไปทางแปลงเกษตรโน้มนแล้ว ฉันชวนน้องซึ่งยืนอยู่ด้วยกันเดินไปที่หม้ออะลูมิเนียมใบนั้น เปิดฝาออกจับทัพพีในหม้อตักผัดผักทองขึ้นมาจนเต็มเหล็ยช้อนแล้วชิมดูไม่เห็นว่าอร่อยเหมือนที่คิดไว้แต่คิดแต่อยากชิมและดูท่าทางว่าไม่มีใครสนใจ เราสองคนก็ใช้มือหยิบผักทองจากทัพพีใส่ปากทันที เคี้ยวไปกลืนไปอยู่หลายคำ

ขณะที่จืดจ๋ออยู่กับอาหารตรงหน้า ฉันรู้โดยสัญชาตญาณว่ามีสิ่งผิดปกติบางอย่างเกิดขึ้นข้างหลัง และเมื่อฉันหันกลับไป ภาพที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าทำให้ทัพพีแทบหลุดจากมือ ฉันรีบวางทัพพีลงหุบปากสนิท ทั้งๆ ที่ยังมีผักทองบางชิ้นหลงเหลืออยู่ในปาก จะเคี้ยวก็ไม่ได้ จะกลืนก็ไม่ลง ฉันถวายน้มน้ำค้างอยู่ในที่นั้น

ทรงแย้มสรวลและรับสั่งว่า

“เอ๊ะ ! วันนี้ฉันไม่ได้ทำอะไรผิดนะ แต่ทำไมยังมีคนหน้าแดงก็ไม่รู้”

ทุกคนในขบวนเสด็จฯ หัวเราะกันคิกคัก ผู้ที่หัวเราะไม่ออกนอกจากฉันและน้องผู้ร่วมชะตากรรมแล้ว ยังมีอีกคนหนึ่งคือคนใกล้ติดเคียงข้างฉันเอง นอกจากจะไม่หัวเราะแล้ว ยังขำเลียงสายตาขุ่นๆ มายังฉันอีกเหมือนจะพูดว่า

“รุ่มร่ามอีกแล้วนะ ยายคนนี่”

ฉันเหมินมองไปทางอื่น ไม่พยายามสบตาด้วย ฉันไม่สนใจคำตำหนิของใครหรอก ในเมื่อ “พระทูลกระหม่อมจอมมโหฬาร” ของฉันยังไม่ทรงตำหนิเลย กลับทรงเห็นชั้นและรับสั่งสรรพยากหยอกเอินโดยไม่ถือพระองค์ ทรงเป็นเสมือน “ฟ้า” ที่โน้มตัวต่ำลงมาจด “ดิน”

ยามที่ฉันยังเยาว์วัย เป็นเด็กน้อยไร้เดียงสา ฉันเห็นว่าฟ้านี้ใหญ่โตนัก ครอบคลุมอยู่เหนือหัวอยู่ห่างขึ้นไปไกลลิบ ฟ้ากับดินคงไม่มีวันเจอกันได้หรอกหนา พอฉันเริ่มโตขึ้น ฉันไปยืนอยู่ริมทะเลเมื่อใด ฉันจะเห็นฟ้าถนัดชัดเจน ขอบฟ้าด้านหนึ่งจดน้ำทะเล ส่วนอีกด้านหนึ่งจดภูเขาและเทลาดต่ำลงจนจรดพื้นดิน เส้นที่ขอบฟ้าจดดินเห็นได้รางๆ แต่ฉันก็รู้ว่า “ฟ้ากับดิน” มาบรรจบกันได้

วันเวลาที่ผ่านไป ทำให้ฉันรู้ว่า สิ่งที่ฉันเห็นนั้น ไม่ใช่ภาพแห่งความจริง ฟ้าก็อยู่ส่วนฟ้า ดินก็อยู่ส่วนดิน เส้นที่ขอบฟ้าจดขอบน้ำจดภูเขาและจดกับดิน ปรากฏให้ฉันเห็นนั้น คือภาพลวงตาซึ่งมองในระยะไกลๆ ก็ดูว่าเป็นดั่งนั้น แต่ที่จริงแล้วเมื่อลองเดินเข้าไปใกล้ ฟ้าก็จะถอยห่างออกไปอีก ห่างออกไปไม่มีวันบรรจบกันได้เลย

แต่ “ฟ้า” ที่ดำรงพระอิสริยยศอยู่ด้วยฐานันดรศักดิ์อันสูงส่งสูงเหนืออาณาประชาราษฎร์อันเป็นเสมือน “ดิน” เป็น “ข้าแผ่นดิน” มาแต่กำเนิด และฟ้านั้นไม่ได้ทรงถือเอาฐานันดรศักดิ์สูงส่งมาเป็นเครื่องกีดขวางกั้นให้ห่างไกลกับดินเลย ทรงลดพระองค์ลงสัมผัสแตะต้อง แบ่งปันน้ำพระทัยที่เปี่ยมล้นด้วยพระเมตตาพระราชทานความช่วยเหลือ พระราชทานกำลังใจ และพระราชทานแนวพระราชดำริแก่ดินทุกผู้ทุกหมู่เหล่า ไม่เลือกชั้น วรรณะ ชาติ ศาสนา

ณ บัดนี้ เวลานี้ ฉันยืนอยู่ใต้ฟ้าอีกครั้ง ฟ้าซึ่งครอบคลุมศีรษะฉันไว้ ฟ้าซึ่งให้ตะวันอันสดใสแสงจ้าในทิวาวาร ฟ้าซึ่งให้ดวงจันทร์และดวงดาวแสงระยิบระยับในยามรัตติกาล ฟ้านี้ยังคงอยู่ตลอดไปและจะเป็นเช่นนี้ไปชั่วกัปชั่วกัลป์

และเบื้องหลังฉันที่ประทับอยู่ท่ามกลางรายล้อมแห่งข้าแผ่นดินทั้งมวล คืออีกฟ้าหนึ่งซึ่งให้ความสว่างไสวจ้าแจ่มยิ่งกว่าแสงตะวันอ่อนหวานละมุนละไมยิ่งกว่าเดือนดาราที่ดารดาขอยู่ทุกคำคืน ฟ้าซึ่งดูสูงส่งแต่อยู่ใกล้ คือสถิตอยู่ในดวงใจของอาณาประชาราษฎร์ทุกผู้ทุกนาม อยู่ทุกเมื่อ และจะเป็นเช่นนี้ตลอดไปชั่วกัปชั่วกัลป์

